

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 18. marts 2022
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Rune Kistrup
Sagsnr.: 2022-0030-7272
Dok.: 2337375

Besvarelse af spørgsmål nr. 613 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 613 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 18. februar 2022. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Nick Hækkerup

/

Thomas Jørn Rasmussen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 613 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Ministeren bedes redegøre for, hvorfor indførelsen af videoafhøring af voldtægtsofre har medført, at ofrene nu skal sidde i retssalen sammen med den tiltalte, hvor offeret tidligere kunne føres ind i et lokale ved siden af og undgå at være sammen med overgrebsmanden. Ministeren bedes ligeledes redegøre for, hvordan han vil rette op på den tilstand, således at offeret igen beskyttes ved ikke at skulle være til stede i lokalet sammen med tiltalte. Dette betyder nemlig, at bistandsadvokater er begyndt at fraråde videoafhøring, hvilket giver lidt af en symbolsk ret til videoafhøring, idet det beskytter offeret dårligere.”

Svar:

1. Mødet med retssystemet vil for de fleste danskere være noget, der kun sker én gang i løbet af et liv, hvis nogensinde. Det er derfor vigtigt for regeringen, at dette møde bliver så vellykket som muligt, så tilliden til retssystemet opretholdes. Retssystemet må ikke stå i vejen for, at ofre for kriminalitet kan komme videre i livet. Danskernes møde med retssystemet skal være en tryk og tillidsfuld oplevelse, og både ofre og vidner skal føle sig set, hørt og taget alvorligt.

Den 1. januar 2022 trådte en ændring af retsplejelovens § 745 e i kraft, sådan at voldtægtsofre nu tilbydes, at politiets afhøring af forurettede optages på video med henblik på anvendelse af optagelsen som bevis under retssagens hovedforhandling. Forurettede vil som udgangspunkt fortsat have pligt til at afgive en supplerende forklaring, jf. retsplejelovens § 168, stk. 1, om vidnepligt. Forslaget byggede på en anbefaling fra det af justitsministeren nedsatte ekspertpanel, der i 2018-2019 så nærmere på bl.a. voldtægtsofres vej gennem retssystemet og forebyggelse af voldtægter.

Ekspertpanelet pegede bl.a. på, at den første afhøring af forurettede og tilstrækkelig dokumentation heraf har en vigtig betydning for sagens efterfølgende behandling og vurdering. Samtidig har psykologer og flere ofre for voldtægt i offentligheden peget på, at gentagne afhøringer, herunder navnlig vedrørende de seksuelle handlinger i voldtægten, har virket traumatiserende.

Det følger bl.a. af retsplejelovens § 856, stk. 1, at retten kan beslutte, at tiltalte skal forlade retslokalet, mens et vidne afhøres, når særegne grunde taler for, at en uforbeholden forklaring ellers ikke kan opnås. Udvidelsen af retsplejelovens § 745 e til at omfatte mulighed for videoafhøringer af

forurettede i voldtægtssager medførte ikke ændringer i adgangen efter § 856, stk. 1, til, at retten kan beslutte, at den tiltalte skal forlade retslokalet, mens et vidne afhøres. Retten kan derfor også i straffesager, hvor forurettedes forklaring afgives med udgangspunkt i en afspilning af den optagede afhøring hos politiet, efter en konkret vurdering træffe afgørelse om, at den tiltalte skal forlade retslokalet, imens afhøringen afspilles, og forurettede afgiver forklaring.

Efter retsplejelovens § 845, stk. 1, nr. 6, kan retten desuden efter anmodning fra anklagemyndigheden, forsvareren eller et vidne forud for hovedforhandlingen træffe afgørelse om, at tiltalte skal forlade retslokalet, mens et vidne afhøres, jf. § 856, stk. 1, 4 eller 8. Det er op til retsformanden at vurdere, om der på dette tidspunkt forud for hovedforhandlingen er grundlag for at fastslå, at tiltaltes tilstedeværelse i retten vil kunne afholde vidnet fra at afgive en sandfærdig forklaring. Det betyder, at forurettede efter anmodning i praksis i nogle tilfælde vil kunne få afklaret på forhånd, om tiltalte vil være til stede under forurettedes supplerende afhøring under hovedforhandlingen.

Det følger af retsplejelovens § 741 a, stk. 2, 1. pkt., at retten beskikker en bistandsadvokat for forurettede i voldtægtsager, medmindre den pågældende efter at være vejledt om retten til beskikkelse af advokat frabeder sig det. Bistandsadvokaten vil bl.a. kunne hjælpe med at fremsætte begæring efter retsplejelovens § 845, stk. 1, om forhåndsafgørelse om, at tiltalte skal forlade retslokalet, mens et vidne afhøres.

2. Jeg er meget optaget af, at voldtægtsofre får den beskyttelse og støtte, som de har brug for. Jeg har derfor bedt mit embedsværk om at tage initiativ til at invitere repræsentanter for bistandsadvokaterne til en drøftelse, hvor bistandsadvokaterne bl.a. vil få lejlighed til at uddybe de betænkeligheder, de tilsyneladende har over for brugen af videoafhøringer i voldtægtssager.